

AMERIKAS SVARTA MUHAMMEDANER — NEGERREVOLTENS INSPIRATÖRER

Av rektor *GUNNAR HILLERDAL*

För ett par månader sedan kunde man på idrottsspaltarna i landets samtliga tidningar läsa, att världsmästaren i professionell tungviktsboxning Cassius Clay antagit namnet Ali Muhammed, sedan han anslutit sig till sekten "Black Muslims". Många kommentatorer hade inte en aning om vad det egentligen var fråga om. I själva verket borde händelsen snarare föranleda diskussion på ledar och kulturspalterna. Amerikas svarta muhammedaner spelar en allt viktigare roll i kampen för negrernas frigörelse i Förenta Staterna. I motsats till de flesta övriga negerorganisationer förordar de emellertid öppet våld mot de vita. När fightern Cassius Clay ansluter sig denna rörelse, är det fara värt att han kan komma att framstå som en symbol för allt den representerar.

Vad är då "Black Muslims" närmare bestämt? Vad vill de egentligen? Den prisbelönade negerförfattaren, journalisten och TV-mannen Louis Lomax diskuterar frågan ingående i sin bok "Negerrevolten" (Aldus aktuellt), som på ett förträffligt sätt klargör det nya läge,

som under 1950-talet gradvis uppkommit i integrationsfrågan i USA. De svarta muselmanerna är, fastslår Lomax, det mest extrema uttrycket för negerns revolt mot seklers förtryck. Termen "Black muslims" använder de visserligen inte själva, men den är numera godtagen, och de protesterar inte mot benämningen. Terminologin synes, parentetiskt sagt, ha skapats av Eric Lincoln i en avhandling om Muhammeds efterföljare.

De svarta muselmanernas rätta förhållande till det ortodoxa islam är i och för sig en omtvistad fråga. Man kan nog påstå att de använder vad de vill och vad som passar dem i muhammedanismen. Framför allt har några av dess ledare inspirerats av den klassiska formen av denna religion: Muhammed och hans anhängare var beredda att slåss för sin tro. På det hela taget kan man säga, att de svarta muselmanerna driver fram mera extrema positioner i negrernas frigörelsekamp. Detta gällde generellt fram till början av 1964, och det gäller i än högre grad sedan den s. k. Malcolm X, en av de ledande inom

gruppen, bröt sig ur denna för att bilda en ännu mer radikal aktivistorganisation. Till att börja med ville andra negerledare inte taga vare sig de svarta muhammedanernas ledare Elijah Muhammad eller Malcolm X på allvar, men den attityden har man snart tvingats överge.

Experterna menar, att de svarta muselmanerna nu har omkring 100 000 anhängare. Lomax säger, att man kan räkna "black muslims" som den första inhemska amerikanska negerreligionen. Läromässigt sett har den många primitiva drag. Följande är karaktäristiskt för de svarta muhammedanernas tro. Gud och de svarta är ett, därför att alla svarta är av gudomligt ursprung. Motsatsen till det svarta är vad som är ont, och därför hör de vita människorna till det ondas rike. Man kan, parentetiskt sagt, notera att detta är ett slags religiös upp- och nervändning av ett lika primitivt argument, som de vita särskilt i sydstaterna stundom ännu lanserar. Där säges det fortfarande, att negern är en lägre varelse med svagare intelligens. Man kan för övrigt i den amerikanska litteraturen finna belägg för hur vita farmare under slavtiden på fullt allvar diskuterade om negern egentligen är en fullt mänsklig varelse och har en själ.

Elijah Muhammad, de svarta muselmanernas ledare, utvecklar sin tro vidare på följande sätt. De svarta, som alla har Gud till fader,

är förenade i ett världsomspännande broderskap. Negrerna i USA är emellertid den svagaste länken i kedjan av alla svarta, därför att de tvingas ha så mycket att skaffa med de vita. Fördenskull borde de amerikanska negrerna strängt taget kräva några av de femtio staterna för sig själva! "Det enda ni kan göra är att skilja er från den vite mannen och skaffa er ett stycke land själva", brukar Muhammad predika. Hans centrala tema är följande: "Den kristna religionen har misslyckats. De svarta ledarna för denna religion har misslyckats. Förenta Staternas regering har svikit er. Ni kan inte få rättvisa från någon. Det står skrivet att ni är som fåren bland vargarna..."

Muhammad har, menar Lomax, mer än de flesta negerledare bidragit till att göra de svarta rasmedvetna. Han har därtill ett socialt patos. De svarta muselmanerna har rekryterat tusentals medlemmar bland folk som släppts ut från landets fängelser. I New York har de tillerkänts rätten att predika just i statens fängelser! De har i det sammanhanget åstadkommit en resocialisering som socialarbetarna inte vågat drömma om, påstår Lomax. De övertygar nämligen svarta brottslingar om att det är en välsignelse på lång sikt, inte en förbannelse att vara neger. Många observatörer säger öppet att de svarta muselmanerna har de bästa rehabiliteringsmöjligheterna.

Ändå undrar man vilken skörd

som denna sådd en dag kommer att bära. Muhammads anhängare utlägger ofta mästarens ord rätt och slätt så att de vita är djävlar. De finner blodsutgjutelsen vara ett nödvändigt medel för de vitas frigörelse och godas seger. Lomax menar visserligen, att de svarta muselmanerna ännu inte utgör något allvarligt hot mot det amerikanska samhället. Men går integrationssträvandena för sakta, kan det bli något annat av. Då kan de svarta muhammedanerna "från att ha varit en kuriositet växa till en farlig och mäktig faktor i kampen". Redan nu är de omkring 100 000, konstaterades ovan. Ett par av ledarna menar att de dock i realiteten om det verkligen gäller har en kvarts miljon anhängare.

Det finns all anledning att uppmärksamt under den närmaste tiden följa Muhammad, Cassius Clay, Malcolm X och andra. Den första inhemska amerikanska negerreligionen och dess konkurrerande sekter har otvivelaktigt redan en politisk betydelse. Mycket tyder på att den kommer att öka. Det kan för övrigt tilläggas, att antisemitismen är ett framträdande drag liksom i den islamitiska religionen överhuvud. Undersökningar från negeroroligheter i Amerikas storstäder på sistone torde klart visa, att judiska butiker särskilt drabbats av de svartas raseri. På den oroliga amerikanska politiska scenen utgör Muhammads anhängare i dubbel mening ett mörkt inslag.